

BLOCU UNU

UNIDADE UNU

Letzione unu

Presentatziones

*Unu grupu de turistas est a dae in antis de s'intrada de su **nuraghe** de Barùmini isetende a cumentzare sa bìsita.*

*A group of tourists is in front of the entrance of the Barùmini's **nuraghe** waiting for the (touristic) visit.*

*Un grupo de turistas está delante de la entrada de la **nuraga** de Barùmini esperando a que empezara la visita (turística).*

*Un gruppo di turisti è di fronte all'entrata del **nuraghe** di Barùmini aspettando che cominci la visita (turistica).*

*Un group de touristes est dehors à l'entrée du **nurague** de Barùmini et attend le début de la visite qui va commencer.*

*Turistická skupina je před vchodem **Nuraga** Barùmini a čekají, až začne prohlídka.*

Elias	Salude, deo mi naro Elias.
Frantzisca	Salude!
Elias	e tue ite ti naras?
Frantzisca	Deo mi naro Frantzisca.
Elias	De ue ses, Frantzisca?
Frantzisca	Deo so de Aristanis, e tue de ue ses?
Elias	Deo so de Nùgoro
Frantzisca	e in ue istas? istas in Casteddu?
Elias	No, isto in Sanluri.

Pro sa presentatzione a livellu personale est netzessàriu, pro como, a impreare sa fòrmula chi sighit cunsiderende chi esistint àteras diferentes (in inglesu: *my name is Elias*)

Limbas	pronùmene personale	pronùmene diretu àtonu	verbu	nùmene pròpiu
sardu	deo	mi	naro	Elias
ispagnolu	yo	me	llamo	Elias
italianu	io	mi	chiamo	Elias
frantzesu	je	(m') me	appelle	Elias
tzecu	já	se	jmenuju	Elias

Pro pedire su nùmene de un'àtera persone est netzessàriu a impreare, pro como, custa fòrmula (in inglesu: *what is your name?*)

limbas	avèrbu interrogativu	pronùmene personale	pronùmene diretu àtonu	verbu	puntu/sinnu interrogativu
sardu	ite		ti	naras	?
ispagnolu	cómo		te	llamas	?
italianu	come		ti	chiami	?
frantzesu	comment	tu	(t') te	appelles	?
tzecu	jak		se	jmenuješ	?

Iscrite sos elementos linguísticos de s'arresonu:

nùmenes pròpios (*subject, vlastní jména*)

pronùmenes (*object, zájmena*)

verbos (*verbs, slovesa*)

prepositziones (*prepositions, předložka*)

avèrbios (*adverbs, příslovce*)

Nàrrere su nùmene tuo e preguntare su nùmene a un'àtera persone

Pro preguntare su nùmene e su logu de residèntzia est netzessàriu impreare:

ite: what (is your name), jak (se jmenuješ), como (te llamas), comment (tu t'appelles), come (ti chiami)

in ue: where (do you live), kde (bydliš), donde (vives), où (habites-tu), dove (vivi/abiti)

Sos elementos *ite* e *in ue* faghent parte de sa categoria de sos avèrbios e locutziones averbiales¹. Est de importu finas a cunsiderare chi in sas frases sunt presentes àteros elementos comente su pronùmene *ti* e sos verbos coniugados *nàrrere* e *istare*.

Pregunta: <i>Ite ti naras?</i>	Pregunta: <i>In ue istas?</i>
Risposta: <i>Mi naro Lughia</i>	Risposta: <i>Isto in Nùgoro</i>

Orìgine e natzionalidade

Orìgine e natzionalidade	Maschile	Feminile
De ue ses?	issu est...	issa est...
Sardigna	sardu	sarda
Islovàchia	islovacu	islovaca
Frantza	frantzesu	frantzesa
Itàlia	italianu	italiana
Portogallu	portoghesu	portoghesa
Amèrica	americanu	americana

Comente si podet bìdere in sardu, sos agetivos chi pertocant sa natzionalidade sunt bastante regulares, a contràriu p.es. de s'italianu ue esistint sas formas: americano/a; slovacco/a; italiano/a e finas francese, portoghese (pro ambos sos gèneres)

proa a respòndere a sas preguntas chi sighint:

- Ite si narat su turista mascru?
- De ue est Elias?

¹ Letzione tres de custu manuale

- De ue est Frantzisca?
- In ue istat Elias?

Atividade

A	B
Pregunta su nùmene de su/sa cumpàngiu/a tuo/a ite ti naras?	Responde cun su nùmene (deo) <i>mi naro</i>
Pregunta de ue est	Orìgine e natzionalidade
Pregunta in ue istat/bivet	Residèntzia

CUNTENIDORES GRAMMATICALES I

pronùmenes personales

deo tue issu / issa	singulares
nois bois issos / issas	plurales

Corrispondèntzia de sos pronùmenes personales in sardu cun sas àteras limbas:

inglesu: I, You, He/She/It, We, You, They

ispaniolu: yo, tú, él/ella, nosotros, vosotros, ellos/ellas

frantzesu: je, tu, il/elle, (on, nous), vous, ils/elles

tzecu: já, ty, on/ona, my, vy, oni/ony/ona

italianu: io, tu, lui/lei, noi, voi, loro

Sos pronùmenes personales sardos sunt implitzitos comente in italianu, in tzecu, in ispaniolu etc.

sardu: (deo) *ando a su tzìnema etc.*

In frantzesu e in inglesu su prònumene abarrat in sa frase: *Je vais au cinéma; I go to the cinema etc.*

